

РАЗВОЈ ЕТИЧНОСТИ И СПОРТ

Припремила
Др Бранка Савовић

Основни појмови:

Моралне норме су стандарди одређеног друштва.
Служе процењивању понашања појединца.

Морални принципи

су стандарди личности и у великој мери
зависе од моралних норми.
Заједно чине **моралну свест**.

Морална свест

има
**интелектуалну,
емоционалну и
конативну
компоненту.**

Развој

*Дете се рађа **иморално** (не процењује се моралним стандардима).*

Развој (Пјаже):

- 1. Од хетерономне («Зато што је мама тако рекла»; «Није добро слагати одраслог»;) ка аутономној моралности (лична свест). Функција хетерономне: свест о дужности.**
- 2. Од егоцентризма ка сарадњи**

Процес се одвија:

Пјаже: интернализовањем норми.

Бихевиористи: Учењем
(условљавањем)

Фројд: идентификацијом.

Ками: треба се уздржати од
кажњавања и награђивања деце
и младих (развој самоконтроле).

Тренер треба да делује:

- ▣ **Директно** (модел понашања, савети, примери...)
- ▣ **Посредно, нарочито преко групе** (градити осећај припадности групи; одобравање и неодобравање групе подстиче морални развој, самоконтролу, самовесну дисциплину...)
- ▣ **Посредовано** (слике, снимци, медији... И разговори о њима. . Моралне придики без примера могу негативно утицати)

Улоге васпитних принципа

- Регулишу односе учесника у васпитном процесу
- Одређују важне **норме понашања**
- **Усмеравају** васпитни процес ка циљу
- Обезбеђују **корелативност** различитих нивоа
- Обезбеђују **интегративност** различитих васпитних ситуација

НЕКИ ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

1. принцип научне заснованости и позитивне васпитне усмерености
 2. принцип васпитања у колективу и за колектив
 3. принцип свесне активности (самоактивности)
 4. принцип индивидуализације у приступу
 5. принцип јединственог деловања свих принципа
- принцип хуманости и демократичности

Принцип научне заснованости и позитивне васпитне усмерености

- **Тренер:** поштовати различите погледе на свет, али трагати за истинитим (научност)
- Базирати рад на научно провереним сазнањима
- **Спортиста:** усваја научни процес конструкције новог (свака појава има доказив узрок, сваки закључак треба доказ(ив)ати, сваки закључак је привремен, треба бити отворен за нова искуства...)

Принцип свесне активности (самоактивности)

- **Услов** (нема реконструкције искуства без свесне активности и сарадње)
- **Процес** (осамостаљивања ученика)
- **Резултат** васпитања (самоактивност као својство особе):
 - Самообразовање
 - Доживотно образовање
 - Стваралаштво и креативност

Принцип васпитања у колективу и за колектив

- ▣ Без социјализације нема индивидуализације
- ▣ Колектив: формирати здраво језгро и пратити динамику
- ▣ Тренер: од наредбодавца до саветодавца и организатора

Принцип индивидуализације

- Рад у ЗНР; одговорност
- **Циљ:**
 - слободна и самостална личност
 - способна за тимски рад

Принцип хуманости и демократичности

- **Хуманост:** вера у човека, искреност, отвореност, брижност, хуманизација контекста, простора...
- **Демократичност:** поштовање права, различитости, договора, већине...

Принцип јединственог деловања свих принципа

- *За добро васпитање потребно је село*
- **СЕЛО** треба да сарађује; има обавезу да сарађује (Конвенције, моралне норме и принципи, религија, спорт, слободне активности...)
- Тренинг: *само један од чинилаца*, али веома битан

